

ГОДИНА III.

НОЕМВРИ x ДЕКЕМВРИ, 1949 Г.

11-12

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАТЕЛСТВО „ФИЗКУЛТУРА“

ШАХМАТНА МИСЪЛ

МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ШАХМАТНАТА ИГРА
И ПОВИШАВАНЕ КВАЛИФИКАЦИОННОТО НИВО НА ШАХМАТИСТИТЕ

СЪДЪРЖАНИЕ

70 гонишнината на Сталин	145
Шахматът през 1949	146
XVII първенство на СССР	148
Международният турнир в Румъния	150
Из шахматната секция „Академик“	152
Партии:	
Бронщайн—Копилов	153
Смислов—Люблински	153
Болеславски—Рогозин	154
Микенас—Керес	155
Смислов—Микенас	156
Котов—Гелер	156
Пахмац—Нейкирх	157
Пъдевски—Чапразов	157
Бендерев—Марков	158
Партии без обяснения	159
Топовни ендшпила	160
Васис Петров Калчев	163
Организационни	164
Шахматни вестии	165
Композиции	167

Гл. редактор Кирия Герасимов

Ред. уредник М. Кантарджиев

Редакция — ул. Раковски 137, София. Тел. 8-12-56

Администрация — ул. Анг. Кънчев 11, София, Тел. 8-08-48

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ ПРИ
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

СЕДЕМДЕСЕТИЯТ РОЖДЕН ДЕН НА СТАЛИН

Нашият народ, народните на Съветския съюз и народните демокрации, цялото прогресивно човечество тържествено чествува седемдесетия рожден ден на Великия Сталин.

Сталин заедно с Ленин създаде партията на болшевиките и я превърна в най-могъщата революционна партия в света.

Сталин заедно с Ленин беше вълховител и вожд на Великата октомврийска революция, основател на първата в света Съветска социалистическа държава.

Когато смъртта прекъсна живота на великия Ленин — Сталин високо издигна славното знаме на Ленин. Смело и решително поведе партията на болшевиките и съветския народ по ленинския път.

Безстрашен революционер, гениален теоретик, велик организатор Сталин разви и обогати ленинското учение за възможността от победата на социализма в една страна.

Осъществявайки разработената от Сталин величествена програма за социалистическа индустриализация, съветският народ в исторически най-кратки срокове превърна изостаналата в технику—икономическо отношение Русия в напредничава индустриална държава. С името на Сталин са свързани мощните социалистически строежи на петилетките, гигантите на индустрията, новите отдели на индустрията, които изиграха решаваща роля в ук, епането на отбраната на съветската държава.

С името на Сталин е свързана победата на колхозния строй и механизирването на селското стопанство.

Под ръководството на болшевишката партия начело с Сталин, Съветският съюз стана могъща индустриално-колхозна държава, страна на победилия социализъм. Конституцията на СССР, справедливо наречена от народа Сталинска конституция, затвърди величествените победи на социализма, стана питегателна сила, фар за цялото прогресивно човечество. Когато хитлеристка Германия нападна Съветския съюз, Сталин застана начело на въоръжената борба на съветския народ против фашизма — най-злият враг на човечеството, вдигна всички съветски хора на Велика отечествена война, вбодушеви съветския народ и неговите въоръжени сили за легендарни дела и подвизи.

Военния и организаторски гений на Сталин донесе побелата над фашистка Германия и империалистическа Япония. Всички честни хора на земята, всички бъдещи поколения ще славят Съветския съюз, великия Сталин, като спасител на световната цивилизация от фашистките завоеватели.

И при следвоенните условия, съветският народ, под ръководството на Комунистическата партия начело със Сталин, ликвидирайки бързо последиците от войната, осъществява грандиозни планове за по-нататъшното развитие на народното стопанство и културата на страната на социализма, осъществява великата цел — победата на комунизма.

Сталин вдъхна в сърцата на всички обикновени хора по земното кълбо непоколебима вяра в справедливото дело на борбата за мир в целия свят, за национална независимост на народите, за дружба между народите. Под ръководството на Сталин, Съветският съюз изигра решаваща роля в освобождението на трудещите се в страните с народна демокрация от фашистките поробители, от ягема на капиталистите и помещиците. Народите в тези страни са преизпълнени с чувство на благодарност към Сталин за безкористната братска помощ, която ни оказа и продължава да указва Съветския съюз в икономическото и културното им развитие. Нашият народ посрещна седемдесетият рожден ден на Сталин в обстановка на всенародно Сталинско съревнование за успешното изпълнение на първата година на петгодишния народостопански план, който ще сложи основите на социализма в нашата страна. В това съревнование трудещите се от нашите градове и села постигнаха бляскави успехи. 5 милиона граждани на нашата родина подписаха адреса до Великия Сталин. Велико е делото на Сталин в служба на човечеството, затова и името на Сталин е свързано с най-светлите негови надежди.

Затова от всички краища на света се отправят към Москва, към Сталин, вожда и учителят на прогресивното човечество, милиони и милиони сърдечни привети и благопожелания, чувства на безгранична признателност. Честуването на Сталин се превърна в най-светъл международен празник на трудещите се и на всички честни и прогресивни хора в света.

ШАХМАТЪТ ПРЕЗ 1949 ГОДИНА

В условията на мирен творчески труд за изграждането на икономическите и културни основи на социализма, българският народ здраво и уверено тръгна по пътя към мощен подем на социалистическата култура. Наред с големите успехи на трудещите се в нашата страна в областта на науката и изкуството, и в областта на физкултурата и спорта и по-специално на шахмата, ние можем да отчетем забележителни постижения.

През изминалата 1949 година нашето шахматно движение зарегистрира нови успехи. Ежедневно растеше броят на любителите на шахматното изкуство. Няма град или село, фабрика или предприятие, училище или читалище, където да не се играе шахмат. И ако в недалечното минало имахме в цялата наша страна 10-тина шахматни клубове с по няколко десетки души членове, то сега само в с. Беляново, Луковитско имаме няколко стотин шахматисти, в гр. Казанлък имаме над 200 души с шахматна квалификация. Особено голяма популярност придоби шахматното изкуство всред учащите се: така напр. в първенството на „Академик“ взеха участие около 500 души състезатели.

Всичко това говори за едно действително голямо развитие на шахмата у нас. Тук трябва да се отбележи, че тази масовост нито е случайна, нито е стихийна. Тя е резултат на големите грижи, които отечественофронтовската власт полага за физкултурата в нашата страна, резултат на отношението, което нашата БКП и правителството имат към шахматното изкуство, като част от социалистическата култура. От друга страна, нашите млади шахматни организационни и спортно-технически кадри в редица места работиха със забележителна упоритост и идеализъм за популяризирането на шахмата сред широките народни слоеве — работници и селяни, трудова интелигенция и учаща се младеж. Заслужава да се споменат деятели като Михаил Манолов от Сталин, Мишел Тедески от Русе, Милко Сивов от Враца, Загрянов от Пловдив и др. Докато пък в други градове шахматната работа сериозно изостава — Видин, Лом, Сливен, Хасково, Свищов, Г. Оряховица и пр.

Изградена бе към ВКФС Републиканска секция по шахмат, която пое от Централния шахматен комитет при НФС, ръководството на шахмата у нас. В повечето околийски градове из нашата страна се изградиха околийски секции по шахмат. Изостават в това отношение градовете Сливен, Толбухин, Попово, Г. Оряховица, Чирпан, Хасково, Свищов и др.

Изградиха и се изграждат шахматни секции към физкултурните колективи на ДСО и ведомствата, колективите на ДСНМ в училищата и селата.

Изграждат се към ДНВ и военните подразделения.

Основната задача на всички тези шахматни секции е — все по-голямо масовизиране на шахмата — широко обхващане на младежта, ръководство на шахматната работа в нивовите колективи на фабрики и заводи, учреждения, училища и университети, военни части, селски физкултурни колективи.

Въобще, новата реорганизация на физкултурата през 1949 година се отрази много благоприятно върху развитието на шахматното изкуство у нас.

Най-характерният белег за постиженията в областта на масовото развитие на шахмата, са резултатите от квалификационната система, която до 31. III. 1950 година ще навърши две години от своето приложение. За срок по-малък от две години ние вече имаме около 3.000 квалифицирани шахматисти от всички разряди и звания. В настоящия момент ние имаме 6 шахматисти, 5 кандидат-майстори, 40 първоразрядници, към 100 второразрядници и останалите от трети и четвърти разряд. Безспорно, при повече инициативност, броят на квалифицираните шахматисти можеше да бъде много по-голям и естествено, затягайки нашите шахматни секции, ние трябва да се стремим следващата година да увеличим няколкократно техния брой.

Въведената единна квалификационна система бе безспорно главната организационна форма, не само за масовизирането на шахмата, но така също и за повишаване нивото на нашите шахматисти. И действително, ние сме до голяма степен да подкрепим непрекъснатия растеж на квалификацията на масата шахматисти. Показателна в това отношение е преценката на съветските гротмайстори Керес и Бондаревски, както и резултатите, които нашите висококвалифицирани шахматисти постигат в даваните от тях сеанси на едновременно игра. Често явление е някои от тях да загубват повече партии, отколкото са спечелили.

Но макар, че се забелязва непрекъснато растящ интерес към шахматната квалификация у нас, все още има градове, в които до този момент не е проведен нито един квалификационен турнир. Заслужава да се споменат градове, като: Сливен, Хасково, Лом, Видин, Г. Оряховица и др., където и в тях и в околните села се забелязва голям интерес към шахмата, — напр. в с. Ново село, Видинско, имат десетки квалифицирани шахматисти, в Дългоделци, Ломско, също десетки, — а в самите тези градове, нито един квалифициран шахматист. Ето защо, налагат се мерки, които квалификационната система да обхване цялостно нашата страна. Шахматните секции в онези градове, където не са проведени ква-

лификационни турнири ще трябва най-сериозно да се погрижат за организирането и провеждането на серии от такива турнири, щото да се ликвидира с тази изостаналост в най-важния сектор от тяхната дейтелност — квалификацията.

Изминалата 1949 година бе наситена и с много други, както вътрешни, така и международни състезания. Приложена от 1948 година система за Републиканско първенство, чрез полуфинали, тази година даде още по-добри резултати. В редицата на известните ни от доста време наши първи шахматисти се вляха нови сили.

В Пловдивския полуфинал победител излезе шестокласникът Никола Пъдевски, род. през 1933 година, а следващото място бе заето пак от представител на нашата младеж — Милко Бобов. Добри може да се смятат постиженията и на другите представители на младото поколение — Алекси Андреев от София и Иван Чапразов от Казанлък.

Победители в софийския и русенския полуфинали излязоха известните шахматисти Кръстю Димитров, който получи званието кандидат-майстор и шахмайсторът инж. Камен Писков. Обаче, наред с тях се очертах с добрата си игра още представители на нашата младеж: кандидат-майстора Павел Иванов, Атанас Коларов, Стефан Мечкар и др.

От 4 до 27. XII. в София бе проведен финала за Републиканското шахматно първенство. Участваха 18 най-добри български шахматисти, излъчени от трите полуфинали. Не можаха да участват само шахмайсторите Нейкирх и Тошев, които бяха в Румъния и Петър Петров, който бе възпрепятстван служебно.

Победител и шахматен шампион на България стана словослагателят от университетската печатница, Кръстю Димитров. Същевременно той получи и званието „Шахмайстор на Н. Р. България“.

Кръстю Димитров получи и ценната награда — ръчен часовник, с който председателят на Президиума на Великото народно събрание др. Минчо Нейчев, награди победителя.

Указаното внимание към родния шахмат от най-висото място на наше управление е още едно указание за положителното отношение към шахмата и ще бъде стимул за нови успехи на нашето шахматно движение.

Обаче, ако направим преценка на творчеството на нашите първи шахматисти, което те показва на финала, а така също и в други състезания и турнири, не можем да отинем един твърде нерадостен факт. Докато е на лице един явен напредък в областта на дебютната теория, в останалите стадин

на шахматната партия — мителшпила и ендшпила, майсторството на нашите първи представители не бе на нужната висота. Партиите изобилствуваха с груби грешки, чести опущения или неточни продължения. Малцина са участниците, които могат да се похвалят с няколко издържани от начало до край партии. Ярко проличава зубраче-кото отношение към шахматното изкуство.

А истинското шахматно творчество е характерно със своята необятност, с безкрайността на възможностите, които всяка партия предоставя пред играещия шахмат. Всяка партия трябва да бъде творчество и на самите играещи — резултат, съчетан от тяхната теоретична подготовка и самостоятелно мислене върху конкретни позиции. Не сухо заучени варианти, а творческа, аналитична мисъл.

Ето защо, налага се нашите шахматни представители да отделят повече време за усвояване принципите на шахматното творчество и по-специално принципите на мителшпилния стадий. Нужно е също така по-задълбочено отношение към най-опростения, но същевременно и много сложен дял от партията — ендшпила. В България не са много шахматистите, които знаят да играят добре ендшпилите. Тук е необходима упорита работа и най-вече участие в повече състезания и по-често играене на сериозни шахматни партии.

Друга основна слабост, която проявяваха нашите първи майстори, това е неправилното разпределение на времето. Цайгнотите бяха явление, което почти във всяко състезание спождаше повечето от играещите. Ще забележим само, че е безсмислено да се отделя почти всичкото време за обмисляне на 20 хода, а за останалите 20 да оставим 2 минути! В тези 2 минути много от нашите първенци правеха ходове, които предизвикваха удивване даже и у най-ниско квалифицираните зрители-шахматисти! Необходимо е да се ликвидира с подценяването на фактора време.

Обаче все пак има нещо, което трябва да ни радва! Явиха се нови млади 16—17 годишни представители на нашия шахмат: Атанас Коларов от Русе е пръв от младите, играе добре. Неговите партии вдъхват сигурност. Милок Бобоцов играе талантиливо. Добре играе Никола Пъдевски, а Павел Иванов ярко подчерта своя напредък и достойно взе второто място във финала. Масовата шахматна работа вече дава своите първи резултати.

Международните ни прояви през изм. налата година се изразиха в две международни срещи — с Румъния и Чехословашко. Срещата с Румъния се състоя от 27 март до 2 април в Букурещ. Игра се на 6 дъски, като всеки наш представител игра срещу всеки румънски. Резултатът 18:18 може да се смята за реален и е известно отно-

шение успешен за нас, тъй като срещата се проведе в Букурещ.

Също така успешен за нас е и постигнатия срещу Чехословашкия национален отбор резултат. Срещите се състояха на 30 и 31 юли в София. На 9 дъски едни от най-силните шахматисти на Европа едва успяха да ни победят с минималния резултат $9\frac{1}{2} : 8\frac{1}{2}$.

Най-крупната шахматна проява през 1949 година у нас бе, обаче, гостуването на съветските гросмайстори Керес и Бондаревски. Това посещение бе най-значителното събитие в историята на нашия шахмат. Целият български народ прие скъпите гости с чувство на най-голяма благодарност. Над 20 000 души наблюдаваха техните шахматни мероприятия в столицата и страната ни. 20 дневния им престой в нашата страна отбеляза нов етап в развитието на родния шахмат.

Самият факт, че гросмайсторите Керес и Бондаревски пристигнаха в състав на културната делегация, по случай провеждането на месеца на Съветската култура и българо-съветската дружба, оставя в шахматистите и нашата общественост, неизгладимо впечатление. Вички разбраха, че в Съветския съюз шахмата се ползува с най-широка популярност, че е средство за културен отход и за възпитание на масите, че той е поставен наравно с другите видове изкуства.

За нас е радостна преценката, която съветските гросмайстори дадоха за нашия шахмат. Те казаха, че масата шахматисти в София играят по-добре, отколкото в Лондон, Амстердам или други западноевропейски градове. Дадоха изявления в съветската преса, че към шахмата в България се проявява изключителен интерес! „Нищо подобно не можах да наблюдавам нито в Англия нито в Швеция, нито в Холандия“ — казава гро-майстор Бондаревски. „Въобще нито в Западна Европа, нито в Америка няма такъв интерес към шахмата“ — допълва грос-майстор Керес.

На края трябва да споменем и участието ни с нашите шахмайстори Нейкирх и д-р Тошев в международния турнир в Букурещ. Докато резултата на Нейкирх може да се смята за задоволителен, то класирането на д-р Тошев е без-порно неуспех.

Наред с отбелязаните до тук постижения и успехи, ние трябва ясно да подчертаем някои основни слабости, които до сега също твуват в нашата шахматна работа. Това са слабата учебно-методична подготовка, пропагандата и популяризирането на шахмата всред жените.

Слабостта, която се допускаше с пропагандирането на шахмата и с редовното и целостно осветляване на нашата общественост за шахматните мероприятия е действително сериозна. И най-големите шахматни състезания бяха много слабо информирани и минаваха почти незабелязано. А и мал-

кото писания се отдичаваха с липса на компетентно критично отношение и преценка на нашите шахматни прояви. Нашите шахматни коментатори трябва веднаж за винаги да скъсат със „страхът“ да не обидят някого. Преценките трябва да бъдат обективни, изградени върху показаното от шахматистите в турнирите. Слабостите трябва да бъдат показани. Не бива да се заблуждават нито нашата общественост, нито тези които грешат. Тогава ще вървим напред. Не е полезна никому, например, такава преценка за републиканското първенство, където се хвалят всички осемнадесет участници!

От друга страна, масовостта на шахматното движение задължава откриването и редовното поддържане на шахматни колони в нашите ежедневници и др. вестници и списания. И тези колони трябва да бъдат заведени от компетентни шахматисти, които правилно ще отразяват нашия шахматен живот.

През настоящата година ще бъдат издадени 4—5 класически шахматни преводни трудове ще бъде проведен централен курс за учебно-спортни инструктори и серия от учебни курсове. Поставена е и основната задача за работата с жените. — Привличане към шахмата колкото се може повече жени, участието им в шахматни състезания и турнири, включването им на организационна работа в шахматни секции и пр. Първите резултати са на лице. ДСО „Академик“ проведе своите турнири за женско първенство, към които бе проявен голям интерес.

Все пак това е само началото. Предстои още упорита работа, както за повишаване нивото на нашия шахмат, така също и за още по-голямото му масовизиране сред всички слоеве на нашия трудещ се народ.

Трябва всички шахматисти в цялата страна да напрегнат своите усилия за цялостното изпълнение на шахматния план за 1950 година, план, в който се предвиждат на ед с масовите състезания и ред индивидуални и отборни първенства на ДСО и ведомствата, на войската, на учащата се младеж и селските колективи, така също и редица организационни и др. учебно-методични мероприятия.

Да стегнем нашите низови колективи — основното обединително звено на нашите шахматисти.

Само при наличността на дейни секции в низовите колективи, ще можем да обезпечим масовото привличане и организиране на всички любители на шахмата, из които среди ще бъдат излъчени новите майстори, новите първенци.

Повече масовост, повече работа с трудещите се в нашата страна, с нашата младеж. С чест да изпълним решенията на ЦК на БКП. — Да направим шахмата истинска народна игра.

М. Кантарджиев

XVII ШАХМАТНО ПЪРВЕНСТВО НА СССР

С огромен интерес се посрещна започването на XVII шахматно първенство на СССР. Участието в първенството на 9 съветски гротмайстори и 11 изтъкнати майстори предвещаваше интересна борба. Може само да се съжалява за отсъствието на световния първенец М. Ботвиник и гротмайстора Бондаревски. — От турнира за първенството се очакваше излъчването на най-силния съветски шахматист, на шампион на СССР за 1949 година. Все пак резултата не можа да даде окончателен отговор на този въпрос. Победители се оказаха двама — Смилов и Бронщайн, и то следвани от гъста група гротмайстори и майстори. Достатъчно е само да се посочи, че между първите двама и класираните на девето и десето място Аронин и Холмов разликата е само от 3 точки!

Но да проследим как протече борбата около първото място!

В началото временен водач на таблицата беше Смилов, но загубата му срещу най-стария участник в турнира гротмайстора Левенфиш, позволи на следващата група гротмайстори Котов, Болеславски и Флор и майстор Гелер да го застигне, като начело излезе естонският гротмайстор Керес. Последният уверено водеше цялата половина от състезанието, но не по-малко уверено го следваше и групата майстори и гротмайстори и когато към края на турнира Керес, проявявайки известна умора, загуби някои партии, той бе застигнат и надминат от останалите. Начело след 13. кръг излезе гротмайстор Котов, но и той не съумя да си осигури достатъчен аванс пред останалите. В 15. кръг той загуби една решаваща среща срещу одеския майстор Гелер и един кръг по-късно трябва да отстъпи лидерството на Гелер и Смилов. Преди последния кръг начело излезе Гелер следван на половин точка от гротмайсторите Смилов и Бронщайн и на още половин точка от Болеславски, Котов и Тайманов, имащи съответно по 12.5 и 11.5 точки. От това следваше, че при евентуална загуба на Гелер, ремита на Смилов и Бронщайн и победи на Болеславски, Котов и Тайманов, турнирът би могъл да завърши с шестима победители. Болшинството наблюдатели вече бяха наклонни да видят у Гелера нов първенец, обаче Гелер внезапно загуби от Холмов и с това проигра и шансовете си да стане първенец. В това време Смилов и Бронщайн се справиха с противниците си и се класираха на първо място.

Преди да разгледаме показаното поотделно от участниците бих искал да направя някои общи бележки върху развитието на съветското шахматно изкуство. Поставено на научни основи и опряно здраво на широките труде-

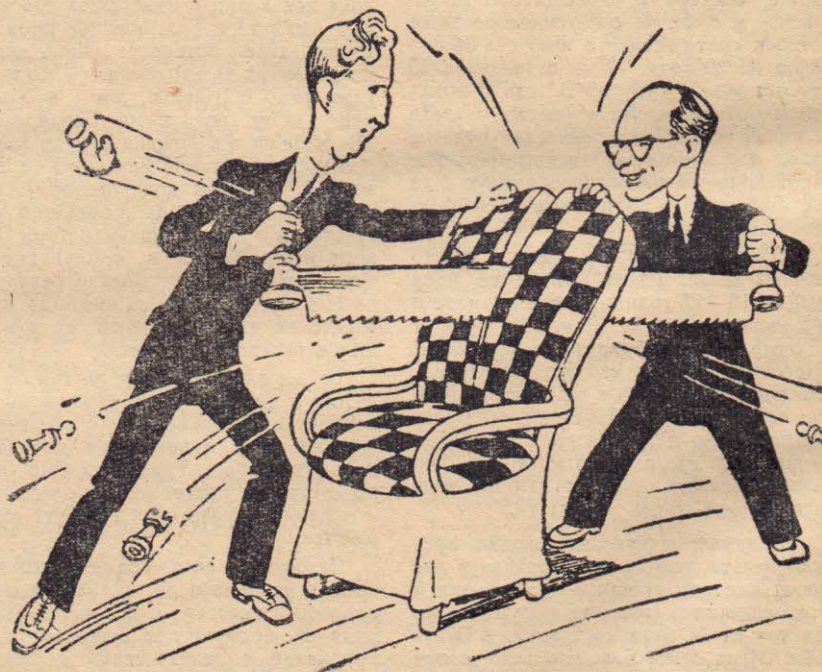
щи се маси (най-добро доказателство за това е например тазгодишното първенство на колхозниците в което взеха участие над 100,000 колхозника) то бележи все повече и повече успехи. Рзгромните победи след войната над такива силни дружини, като тази на САЩ и Англия, при срещите Моква—Прага и Москва—Будапеща, победите на съветските гротмайстори в големите турнири, — на Ботвиник в Гронинген, на Бронщайн в Салтсбаден и получаването на световната титла от световният първенец М. х. Ботвиник говорят достатъчно. Но всички тези успехи не могат да бъдат разбирани, ако не бъде разбрана вътрешната организация на съветско шахматно изкуство, която дава възможност за бързото издигане на младите съветски шахматисти от многохилядната маса организирани съветски шахматисти. И ето вред първите десет в последното първенство виждаме петима силни млади майстори, израстнали след войната — гротмайстор Бронщайн, Фурман, Гелер, Тайманов, Аронин и Холмов. Обещава много и участващите за първи път Копилов, Петросян и Люблински.

Какво показаха участниците в турнира? Един поглед върху турнирната таблица достатъчно красноречиво сочи колко ожесточена беше борбата за за-

владяване на по-високо място в турнира, а разглеждането на партиите потвърждава тази оценка.

Внимателно и силно играха победителите в турнира Смилов и Бронщайн, чийто бурен фишин — по 4 точки от 5 в зможни им осигури първото място. Тяхната победа е напълно заслужена. Отлично подготвени теоретически, блестящи тактици и с отлична издръжливост, Смилов и Бронщайн ще представят във всеки турнир още дълги години най-опасни кандидати за първото място. Особено радва отличното класиране на следващите двама — младите майстори Гелер и Тайманов, класирани само с половин точка след победителите. От двамата по-силно играе ленинградският първенец Тайманов, който завърши турнира с само една загуба, докато одеският майстор Ефим Гелер има 4 загуби, но и повече победи, от които и да блого в турнира — 10. Дележат на петото, шестото и седмо място представлява за ленинградският майстор Фурман нов успех, който отличното му класиране в миналогодишния шампионат, идва да потвърди. Неговите победи над такива силни гротмайстори и майстори, като Смилов, Керес, Болеславски, Тайманов и Лилиентал в този турнир сочат за неговия непрекъснат възход. Фурман е представи-

Карикатура от: Н. Лиси

Гротмайсторите Смилов и Бронщайн поделиха първото място!

Гросмайстор Смилов

тел на остър позиционен начин на игра. За гросмайсторите Котов и Болеславски това класиране—отлично за всеки друг—не може да се сметне като особен успех. Котов даде в този турнир ред отлично проведени партии, но не издържа напрежението в последните турове и изпусна своите шансове за първо място. Същото може да се каже и за Болеславски. Този многонадарен съветски гросмайстор при по-голяма издръжливост би могъл да разчита на още

по-големи успехи. След отличния старт на познатият и у нас естонски гросмайстор Паул Керес, мнозина очакваха да го видят между победителите. Но и той не можа да се справи с втората част от състезанието и напрежението на последните кръгове. Все пак той успя да демонстрира няколко прекрасни партии (с Гелер, Петросян и др.), които сочат на неговите големи възможности. За следващите го млади майстори Аронин и Холмов може да се каже, че те оправдаха напълно възлаганите върху тях надежди и че за в бъдеще от тях ще може да се очаква още повече. Гросмайсторите Флор, Лилиентал и Рагозин не оправдаха надеждите които им се възлагаха, играха по-слабо от обикновено и се класираха във втората половина на таблицата. За сравнително лошото класиране на гросмайстора Г. Я. Левеифиш влияние указва преди всичко годините. Младите майстори Петросян, Люблински и Копилов трудно мажаха да разчитат на нещо повече при първо участие в толкова силен турнир. От тях най-много обещава 20 годишният Петросян. А за останалите от втората половина на таблицата може да се каже само, че играха не лошо, и малко отстъпваха на по-добре класиралите се от тях, но все пак във всеки турнир не може без последни.

Партиите от XVII първенство на СССР по шахмат ще бъдат изучавани с интерес от шахматистите по цял свят, включително и от нашите шахматисти

Гросмайстор Бронщайн

и ще спомогнат за издигането шахмата на още по-високо ниво.

В нито един финален турнир за първенството на Съветския съюз през последните 15 год. младежта не е постигала такъв бляскав и убедителен успех както в тазгодишното първенство. Този успех напомня на този период от историята на съветския шахмат, когато тогавашната по-млада генерация начело с Ботвиник, Рюмин, Алаторцев, Кан, Рагозин и др. се наложиха над старото поколение шахматисти.

От всички участници в турнира повече от (50%) съставляват най-младото поколение на съветските шахматисти, а от класиралите се на първите 10 места, 7 са под 30 години! Ако успеят на Смилов и Бронщайн не се нуждае от някакъв особен коментар, тъй като те отдавна вече имат реноме на най-силни от по-младите гросмайстори, то успеят на Фурман, Аронин, Холмов, а особено на Гелер и Тайманов трябва да се подчертае.

Резултатът на Гелер и Тайманов в спортно и творческо отношение е толкова убедителен че мнозина се запитват дали тяхното участие във финалния турнир за световно първенство в Будапеща не би довело до някои изненади.

Успехът на младите най-добре говори за разцвета на съветския шахмат и за неограничените възможности в социалистическата страна за развитие на изкуството под грижите на властта на трудещите се.

Окончателно въпросът кой ще бъде първенец на СССР по шахмат за 1949 год. ще се реши в мач от 6 партии между Смилов и Бронщайн, който по решение на Всесъюзния комитет за физическа култура и спорт ще започне на 16. декември в Москва.

Радко Бобеков

ТАБЛИЦА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ

№ по ред	Участници	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20																			Точки	Място	
1	Смилов	+	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	0	1	1	13	1—2
2	Бронщайн	0	+	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	13	1—2
3	Тайманов	1/2	1/2	+	1/2	0	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	12 1/2	3—4
4	Гелер	1/2	1/2	1/2	+	1	1	1	0	1/2	0	1	0	0	1/2	1	1	1	1	1	1	12 1/2	3—4
5	Фурман	1	1/2	1	0	+	1	0	1	1/2	1/2	1/2	1	0	0	1	0	1	1	1	1	11 1/2	5—7
6	Болеславски	1/2	1/2	1/2	0	0	+	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	1	11 1/2	5—7
7	Котов	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	+	1/2	0	1/2	1	0	1/2	0	1	1	1	1	1	1	11 1/2	5—7
8	Керес	1/2	0	0	1	0	1/2	+	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1/2	1	11	8
9	Аронин	0	1/2	0	1/2	1/2	0	1	1/2	+	1/2	1/2	1/2	3/2	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	10	9—10
10	Холмов	0	0	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	+	1/2	0	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1/2	10	9—10
11	Флор	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	+	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	0	1/2	9	11
12	Соколки	1/2	0	0	1	1/2	1/2	1	0	1/2	1	1/2	+	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	1/2	1/2	8 1/2	12
13	Лилиентал	0	1/2	1/2	1	0	1/2	1/2	0	1/2	0	0	1/2	+	1/2	1	0	1	1/2	1/2	1/2	8	13—15
14	Микенас	1/2	0	0	1/2	1	0	1	0	0	1/2	1/2	1/2	+	0	0	1	1/2	1/2	1	8	13—15	
15	Копилов	1/2	0	0	0	1	0	0	1/2	0	0	1/2	1	0	1	+	1/2	1	1/2	1/2	1	8	13—15
16	Петросян	0	1/2	1/2	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	0	1/2	1	1	1/2	+	0	1	1	0	7 1/2	16
17	Рагозин	0	0	1/2	0	1	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	0	1	+	1/2	1/2	1	6 1/2	17
18	Левеифиш	1	0	1/2	0	0	1/2	0	0	0	0	0	0	1	1/2	1/2	1/2	0	1/2	+	1	6	18—20
19	Люблински	0	1/2	0	0	0	0	0	1	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	+	1/2	0	6	18—20
20	Гюддберг	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1	0	1	1/2	+	6	18—20	

МЕЖДУНАРОДНИЯТ ТУРНИР В РУМЪНИЯ

От 18 ноември до 20 декември 1949 година в Букуреш се състоя международен шахматен турнир. Турнирът бе организиран по почин на Комитета за физкултура и спорт при Министерския съвет на Н. Р. Румъния, с цел за още по-голямо популяризиране на шахматното изкуство и за укрепване на дружбата между шахматистите на народно демократичните страни. Всички страни с народна демокрация бяха поканени да вземат участие в турнира. За най-голямо съжаление не участваха шахмайсторите от Великия Съветски съюз, заети по същото време с провеждане на XVII шампионат на СССР, в който участват най-добрите шахматисти на СССР и на който се отдава особено голямо значение. Безспорно отсъствието на съветските шахматисти понижи значително стойността на турнира, но все пак съставът на турнира бе твърде силен.

В него участваха едни от най-добрите шахматисти на народно-демократичните страни от Чехословакия — Пахман, Опоченски и Шайтар; от Унгария — Бенкьо, Флориян, Еней и д-р Балог; от Полша — Платер и Тарновски; от Румъния — Ердели, Сабо, Троянеску, Флондор, Баланел, Халик, Сеймеану, Александреску и Попа; от България д-р Тошев и Нейкирх.

Турнирът бе добре организиран. Играеше се на сцената на един голям театър. Всички партии се демонстрираха на големи стени табла, силно осветени от прожектори. Пресата отделяше особено внимание за турнира,

постоянно се даваха сведения за неговия ход. Букурешката публика проявяваше също така интерес към това международно състезание и масово посещаваше турнирния салон.

На 19 ноември започна упоритата борба между двадесет от най-изтъкнатите шахматисти на приятелските страни, която продължи близо един месец. Още от самото начало шампионът на Чехословакия международният майстор Людек Пахман застана начело в турнирната таблица и напълно заслужено запази първото място до края на турнира. Неговият успех е реален и отговаря на високата му шахматна класа. Трябва да се отбележат дълбоките му теоретически познания и голям турнирен опит. Пахман е автор на редица шахматни книги, между които и на един учебник за дебютите. Много партии той успяваше да реши в своя полза още в дебюта, например с Шайтар, Баланел, Троянеску, Сеймеану и др.

Единственият съперник, който застрашаваше и се бореше за първото място в турнира бе младият шампион на Унгария, майсторът Паул Бенкьо. Неговото класиране на второ място е също така напълно заслужено. Ученик на известния унгарски майстор Барца той, както и неговия учител, се стремеше да реши борбата в ендшпила. Това прояви в партиите срещу Платер, Сеймеану и др. Безспорно Бенкьо, както и Пахман, представява голям шахматен талант.

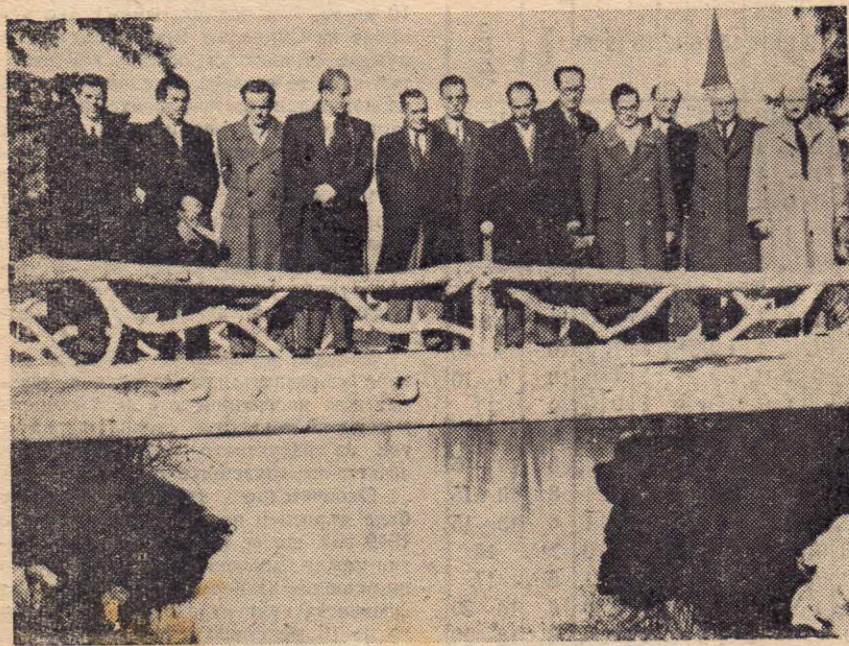
Трето място зае известният чехословашки майстор Ярослав Шайтар. Шай-

тар се отличава с строго позиционна игра. Той е голям теоретик и мъчно може да бъде изненадан в дебюта. Загубата му срещу д-р Балог в последния кръг го лиши от второто място. Тибор Флориян — Унгария и Октав Троянеску — Румъния разделиха 4—5 място. Ако за известния унгарски майстор Флориян това класиране е сравнителен неуспех, то за Троянеску е едно добро постижение. От Флориян се очакваше повече. Действително в редица партии той показва прекрасна стратегическа и комбинационна игра, например партиите му срещу Троянеску, Платер и Халик, но в други партии допускаше груби грешки, което се отрази неблагоприятно върху неговия краен резултат. С незаслужената си загуба в последния кръг срещу Сеймеану, той позволи на д-р Троянеску да го настигне. Д-р Троянеску е един от най-основно и дълбоко запознатите с шахматна теория талантиви шахматисти на Румъния. Д-р Троянеску се отличава с остра и инициативна игра, твърде е опасен в атаката, но недостатъчно стабилен в защитата. Успехът на д-р Троянеску е успех същевременно и на румънския шахмат. Шесто място зае унгарският шахмайстор Еней. Той показа добри теоретически познания и солидна игра. В края на турнира прояви известна умора.

На седмо място се класира шампионът на Полша — Платер. Липсва му достатъчен турнирен опит, но се отличава с добри теоретически познания. Извънредно е упорит в защитата, но е недостатъчно инициативен. Класирането му на седмо място може да се счита за реално.

На 8—13 места са Нейкирх, Опоченски, Сеймеану, Баланел, Флондор, Ердели. Класирането на Нейкирх не е напълно реално. Липсата на специална подготовка за турнира, особено физическа, се отрази отрицателно върху резултатите, както на Нейкирх, така особено и на д-р Тошев. Ред спечелени позиции завършваха наравно или даже се губеха. Опоченски е един от най-добре познатите ни шахматисти. Той е участвал в над сто международни турнири и притежава извънредно голям опит и шахматна интуиция. Забележителни са неговите дълбоки стратегически победи над Флориян и Троянеску. От всяка партия той се стреми, преди всичко да създаде едно завършено ценно произведение. Опоченски е истински шахматен художник.

Заедно с него е и шампионът на Румъния Ердели. Ердели е един от най-опитните и добрите играчи на Румъния. Ердели провежда особено силно и точно мителшпила, но не се отличава с много големи теоретически познание.

Група от участниците в турнира

Шахмайстор Ол. Нейкирх

Той притежава завидна техника, показва се като способен и изобретателен шахматист с добри спортни качества.

За отбелязване е успеха на младия студент Флондор, за когото това е първото сериозно международно съревнувание. Негов актив са победите над Пахман, Еней, Тарновски и Нейкирх. Заедно с него е младия офицер Баланел също така млад и обещаващ шахматист, добре запознат с теорията, с остър и твърде инициативен стил. Сеймеану е един от най-много работещите над себе си шахматисти на Ромъния. Неговото сравнително добро класиране се дължи на голяма упоритост и на щастието, което го съпътствуваше в течение на турнира.

На 14 място е ромънския майстор Александреску. Класирането му можеше да бъде и по-високо, но изглежда недостатъчният турнирен опит попречи на това.

Един от тазгодишните победители на ромънския шампионат по шахмат, Сабо, зае 15-то място. Сабо прояви големи волеви и борчески качества, но му липсваха достатъчни теоретически познания за един такъв труден турнир.

Халик, който беше явно не в истинската си форма, зае 16-то място. Той игра редица партии слабо, недостатъчно волево и активно, и след няколко поражения, изглежда, загуби и психологическата си устойчивост.

Даровитият полски шахмайстор Тарновски не разгъна напълно своите възможности. Липсата на сериозна турнирна практика се отрази върху крайното му класиране. Тарновски притежава безспорно твърде интересен шахматен талант. Неговите партии са оригинални с нешаблонните си интересни идеи.

На 18, 19 и 20 място са д-р Тошев — България, д-р Балог — Унгария и миналогодишния шампион на Ромъния — Тома Попа.

Класирането на нашия изтъкнат майстор д-р Тошев е съвсем нереално и неотговаря на неговия голям шахматен талант. У него, особено остро се чувствуваше липсата на физическа подготовка, вследствие на което в редица спечелени партии за него, той допускаше груби грешки, например, с Флорин, Халик и др. Известният унгарски майстор д-р Балог и ромънският Тома Попа бяха явно в лоша спортна форма.

В Букурещкия международен турнир на дружбата се срещнаха изтъкнати представители на шахматните движения в страните с народна демокрация. Те показаха качествен подем на шахмата в техните страни. В Чехословакия и Унгария шахматът стои на много високо ниво. В Полша, извънредно много пострадала след последната война, шахматното движение бързо се възражда. В Нар. република Ромъния извънредно много се работи за масовизиране и качествено издигане на шахмата.

У нас също така се работи планово за популяризиране и още по-голямо развитие на шахматната игра. Шедро подпомогнато морално и материално

от славната БКП и Народното правителство нашето шахматно движение безспорно пожъна редица успехи.

Обаче, за да имаме по-големи постижения необходимо е непрекъснато да се учим от богатия опит на съветската шахматна мисъл и съветските шахматисти — първи в света.

Ол. Нейкирх

Шахмайстор д-р Ю. Тошев

ТАБЛИЦА ЗА РЕЗУЛТАТИТЕ

№ по ред	Участници																				Точки	Класиране	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			20
1	Пахман	—	1/2	1	1/2	1	1/2	1	0	1	1	1	0	1	1	1/2	1	1/2	1	1	1	14 1/2	I
2	Бенкьо	1/2	—	1/2	1	0	1	1	1	1	1	1	1/2	1	0	1/2	1	1	0	1/2	1	13 1/2	II
3	Шайгар	0	1/2	—	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1	0	1	13	III
4	Флорин	1/2	0	1/2	—	1	1	1	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1/2	11	IV—V
5	Троянеску	0	1	0	0	—	1/2	1	1	0	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	11	IV—V
6	Еней	1/2	0	1/2	0	1/2	—	1/2	1/2	1	1	1/2	0	1	1	1/2	1/2	1/2	1	0	1	10 1/2	VI
7	Платер	0	0	0	0	1/2	—	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	10	VII
8	Нейкирх	1	0	1/2	1	0	1/2	1/2	—	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	9 1/2	VIII
9	Опоченски	0	0	1/2	1	1	0	0	1/2	—	1	1/2	1	0	1	0	1/2	1	0	1	1/2	9 1/2	
10	Сеймеану	0	0	0	1	0	0	1/2	1/2	0	—	1/2	1	1	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	9 1/2	
11	Баланел	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	0	1	1/2	1/2	—	0	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	9 1/2	XIII
12	Флондор	1	0	1/2	1/2	0	1	1/2	1	0	0	1	—	1/2	1/2	1	1/2	1	0	1/2	0	9 1/2	
13	Ердели	0	1	0	1/2	1	0	0	1/2	1	0	1/2	1/2	—	0	1/2	1	1/2	1	1	1/2	9 1/2	
14	Александреску	0	1/2	0	1/2	1	0	1/2	1/2	0	0	0	1/2	1	—	0	1/2	1	1	1	1	9	XIV
15	Сабо	1/2	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1	—	1/2	1/2	0	1/2	1	8	XV
16	Халик	0	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	1/2	0	1/2	1/2	—	1	1	1	1/2	7 1/2	XVI
17	Тарновски	1/2	1	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	0	—	0	1/2	1	7	XVII
18	Тошев	0	1/2	0	0	0	0	1/2	1	0	1/2	1	0	0	1	0	1	—	1/2	0	6	XVIII	
19	Балог	0	0	1	0	0	1	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1/2	—	1/2		6
20	Попа	0	0	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1	1/2	0	0	1/2	0	1	1/2	—	6	XX

ИЗ ШАХМАТНАТА СЕКЦИЯ „АКАДЕМИК“

Първенството на девойките

Тази година успоредно с студентското първенство за мъже се провежда и първенство на девойките шахматистки, организирано по инициативата на шахматната секция при Д. С. О. „Академик“. Това първо по рода си у нас шахматно първенство оправдава големия интерес, който буди в средите на нашата физкултурна общественост. Всека вечер салона на студентския шах-дом се пълни с посетители, които наблюдават с интерес развоя на партиите между отделните състезателки. Тъй като шахматната игра не се ползува още с голяма популярност сред нашите студентки, тяхното първенство се провежда по система различна от тази на мъжкото първенство. Всички шахматистки, които получат IV разряд добиват правото да участвуват в финалната група за излъчване на девойка — студентски шахматен първенец за 1950 г., докато в мъжката финална група се допускат само студенти — първоразрядници.

Състезателките са разделени на три групи от по дванадесет участнички. Турнирът на първата група завърши на 26 XI. 1949 г. Участвуваха четири девойки от Историко-филологическия ф-тет, две от медицинския, две юридическия, една от политехниката и една от акушерския институт. В състезанието взеха участие и по една представителка на Д. С. О. „Спартак“ и Д.С.О. „Торпедо“. Крайното класиране е следното:

1. А. Дечева — Политехниката — 10 т.
- 2.—3. П. Тодорова — Ист. фил. ф-тет и А. Иванова — „Спартак“ 9 т.
4. Л. Брънчева — „Торпедо“ 8½ т.
5. В. Тасева — Мед. ф-тет 8 т.
6. А. Пчеларова — Акушерски институт — 5½ т.
7. Цв. Хасекиева — Юрид. ф-тет — 5 т.
8. и 9. М. Сапунджиева — Юрид. ф-тет и Г. Генова — Ист.-фил. ф-тет — 4 т.
10. А. Шубаралия — Ист.-фил. ф-тет — 2 т.
11. и 12. Н. Лалева — Ист.-фил. факултет и Ч. Триполска Мед. факултет — 0 т.

Ако се опитаме да определим силата на всяка една от участничките в I-вата група, въз основа на показаното от тях в отделните партии, ще трябва да ги разделиме на три групи. Може смело да се каже, че първите пет класирали се, а именно; А. Дечева, П. Тодорова, А. Иванова, Л. Брънчева, и В. Тасева, които още от самото начало поведоха борба за първото място помежду си, бяха до голяма степен с

изравнени сили. В сравнение с останалите състезателки те показаха, че притежават известни теоретически познания, които в съчетание с голямата им амбиция и воля за победа им дадоха възможност да се класират добре. Тази амбиция липсваше на състезателките А. Пчеларова, Цв. Хасекиева и М. Сапунджиева, които въпреки, че показаха в някои партии сравнително добра игра, допускаха твърде често груби грешки, което и стана причина да загубят ценни точки и да не могат да се класират за финала. Те и последните три класирали се ще трябва досга да работят върху себе си, ако искат да участвуват в финалното състезание през месец февруари т. г.

Състезанията от II-рата група започнаха на 28. XI. Играта която показват по голямата част от състезателките ни кара да мислим, че съставата на тази група е общо взето по-силен от тази на първата. В този турнир участвуват следните девойки: Л. Данчева, В. У. Ф., С. Бъчварова. В. У. Ф., М. Гончарова, — Мех. и оптика, В. Асенова, Мед. ф-тет, Х. Крадлекова, Ист.-фил. ф-тет. Д. Михайлова — В. У. Ф., И. Дремджиева юрид. ф-тет, В. Цветкова — „Динамо“, С. Вранчева Мед. ф-тет., С. Мухтарова, Ист.-фил. ф-тет. М. Христова В. У. Ф. и Л. Бонева — Прир.-мат. ф-тет.

Новата система за Републиканското студентско първенство

На 10. X. т. г. започна студентското републиканско шахматно първенство за 1949—50 г. Най-характерното му отличие от досегашните шахматни първенства е неговия масов характер, получил се следствие на новата система по която се провежда. Тазгодишното първенство е разделено на четири фази отговорящи на четирите установени републикански шахматни разряди. В 1/16 финалите участниците играят за добиване на IV разряд, в 1/8 финали — за добиване на III разряд, в 1/4 финали — за II разряд. Студентите получили II разряд могат да участвуват в полуфиналите и след като добият I разряд, добиват и правото да се състезават на финала за излъчване на студентски републикански шахматен първенец за 1950 г.

Горната система не отнема възможността, разбира се, на тези студенти, които притежават шахматни разряди от по-рано, да се включат в състезанията. Те само изчакват съответната фаза — отговоряща им на шахматния разряд.

Начинът по който се провежда тази година първенството, давайки възможност на всички студенти да участвуват в него, спомогна извънредно много за масовизирането на шахмата в средите на нашия университет. Ако направим едно сравнение между тазгодишното първенство и досегашните, ще видим много ясно положителните страни на новата система, свършено различна от елиминаторната такава, по която се провеждаше шахматното първенство до миналата година, а именно — всеки факултет излъчваше от предварителни турнири по трима души, които след като играеха помежду си образуваха финалната група, първенеца на която добиваше званието студентски шахматен първенец за съответни години. Обаче в някои факултети има много повече състезатели, които играят със силата на тримата първенци от друг факултет, и на които провежданото по този начин първенство отнемаше възможността да участвуват в финалната група.

Имайки предвид всичко това, и съобразявайки се с новите условия и задачи които стоят пред физкултурното движение у нас, секцията по шахмат при Д. С. О. „Академик“ намери за най-целесъобразно да приложи новата система, благодарение на която се стигна до следните положителни резултати по отношение масовизирането на шахматната игра сред нашите студенти и издигането ѝ на качествено по високо ниво.

Така докато в първенството през 1946 г. участвуваха всичко 18 души, през 1947 г. — 35 души, а в 1948 г. — 70, то тази година само в предварителните турнири за IV разряд участвуваха общо 469 души от които 252 получават разряд. За III разряд от 267 участника 135 добиха правото да участвуват в 1/4 финалното състезание за II разряд, който по настоящем се провежда. Този турнир ще допринесе извънредно много за повишаване шахматните знания на играещите студенти, тъй като в образуваните групи играят студенти от различни ф-тети.

Цифровите данни за участниците в студентското шахматно първенство се разпределят по отделните факултети както следва: Зоотехника участвували 50 състезатели; В. У. Ф. — 50; Политехника — 41; Агрономически ф-тет — 41; Лесотехника — 42; Вет.-мед. ф-тет — 40; Прир.-мат.-ф-тет 35; Истор.-фил.-факултет 26; Юрид. ф-тет 29; Стоп. ф-тет 14; Финна механика и оптика — 18.

Провеждат се състезания и в Художествената, Музикалната и Театрална академии, където по непълни данни участвуват общо 67 души.

Милчо Лазаров

